

Niniejsza książka zogniskowana jest wokół dwóch obszarów intensywnie w ostatnich latach badanych i dyskutowanych – archiwów i powrotu do awangardy.

Obszary te przecinają się w biografiach bohaterki książki – artystek polskich i polskiego pochodzenia, które wywarły ogromny, ale nie zawsze wystarczająco doceniony wpływ na rozwój modernistycznych nurtów tańca w Polsce i na świecie: Tacjanny Wysockiej, Ireny Prusickiej, Janiny Mieczysławskiej, Bronisławy Niżyńskiej, Marie Rambert, Poli Nireńskiej i Yanki Rudzkiej. Moją intencją było zestawienie artystek, które pracowały w Polsce międzywojennej, i tych, które rozwijały swój talent na światowych scenach. Zaprosiłam do tej publikacji osoby, które zetknęły się z twórczością naszych bohaterki w bardzo różnych okolicznościach; autorzy tej książki to badacze i badaczki różnych pokoleń i narodowości, posługujący się różnymi metodami. Wśród autorów znalazły się także artystki, które podjęły się rekonstrukcji prac bohaterki książki bądź poszukiwań inspirowanych ich dziedzictwem. Z tej różnorodności wynika podział tekstów na dwa bloki, z których jeden ma charakter biograficzno-historyczny, a drugi poświęcony jest refleksji nad pracą z żywym archiwum tańca. [...] Książka ta jest więc źródłem wiedzy o fascynujących biografiach i twórczości wybitnych artystek tanecznej awangardy, ale także – mam nadzieję – zaproszeniem do dalszych poszukiwań, ponownych odczytań i twórczej eksploracji archiwów tańca.

Ze wstępu Joanny Szymajdy

Wiele doprawdy się zmieniło, i to w bardzo krótkim czasie. Tak jak w sztuce tańca kobieta nie jest już podjeżdżką, tak w polityce przestała być wychowanicą swojego ojca bądź męża, który wie, jak zagłosować, by jej było dobrze, który wie lepiej, więc po co kobieta ma marnować czas na rzeczy tak niekobiece jak głosowanie. Dziś już nikt poważnie nie postuluje, by zabraniać kobietom tańczyć, tak jak nikt poważny nie chce odbierać im prawa głosu. Choć z drugiej strony – czy aby na pewno?

Fragmeny eseju Wojciecha Klimczyka *Poszerzanie pola: modernizm, feminizm, (inter)nacjonalizm w ruchu*